

A. Ocena przydatności odmian zbóż jarych do uprawy w ekologicznym systemie produkcji

1. Plonowanie pszenicy jarej

W roku 2021 średni plon ziarna badanych odmian pszenicy jarej w zależności od lokalizacji doświadczenia kształtował się w zakresie od 27,6 dt/ha w Grabowie (woj. mazowieckie) do 66,0 dt/ha w Skołoszowie (woj. podkarpackim) (tab. 5). W grupie odmian, które we wszystkich doświadczeniach uzyskały plony przekraczające średnią, znalazły się: Alibi i Merkawa. Wysoką produktywność w większości miejscowości uzyskały także odmiany: Mandaryna, Goplana i Kandela. Wysokie plony wymienionych odmian wiązać należy głównie z masą 1000 ziaren. Pozostałe odmiany plonowały na porównywalnym poziomie i różnice w plonach były statystycznie nieistotne. Analizując poziom plonów oraz frekwencję ich występowania w grupach wydajności do grupy odmian o niższej wydajności można zaliczyć odmiany: Gratka, Serenada, Jarlanka.

Tabela 5. Plonowanie odmian pszenicy jarej dt/ha – rok 2021*

Odmiana	Miejscowość					
	Osiny	Szepietowo	Grabów	Tarnów	Węgrzce	Skołoszów
Harenda	35,2	47,2	25,7	60,4	49,5	66,6
Mandaryna	35,4	49,2	27,9	63,7	50,1	62,7
Serenada	29,8	45,8	28,3	59,2	42,1	65,4
Goplana	36,7	50,0	27,2	64,9	49,6	70,7
Kandela	38,7	46,5	27,8	64,3	47,6	66,6
Alibi	36,3	48,9	28,3	61,4	51,1	70,3
Atrakcja	34,7	47,2	27,3	59,9	50,7	64,9
Gratka	31,6	44,0	27,8	60,3	44,6	64,2
Jarlanka	30,7	44,3	27,9	58,0	44,6	63,3
Merkawa	39,4	51,8	28,3	62,3	50,4	73,1
MHR Jutrzenka	32,3	46,2	27,3	57,4	33,8	57,9
Średnio	34,6	47,4	27,6	61,1	46,7	66,0

2. Plonowanie jęczmienia jarego

Plonowanie jęczmienia jarego było silnie modyfikowane warunkami siedliskowymi i w analizie serii doświadczeń uzyskano istotne współdziałanie lokalizacji doświadczeń z ocenianymi odmianami. Największe plony uzyskano w Tarnowie (woj. dolnośląskie) na glebach kompleksu pszenno dobrego – 66,2 dt/ha, a najmniejsze w Grabowie (woj. mazowieckie) na glebach kompleksu żytniego bardzo dobrego – 27,5 dt/ha (tab. 6). Analiza poziomu plonowania oraz frekwencji odmian w grupie plonów wysokich i niskich umożliwiła wskazanie odmian, które charakteryzowały się stabilnym i wysokim plonowaniem oraz odmian o istotnie niższej wydajności. Do pierwszej grupy zakwalifikowano odmiany: Radek, Bente i Mecenaz, a do drugiej Etoile, Farmer.

Tabela 6. Plonowanie odmian jęczmienia jarego dt/ha – rok 2021*

Odmiana	Miejscowość					
	Osiny	Szepietowo	Grabów	Tarnów	Węgrzce	Skotyszów
Esma	37,7	38,0	27,0	71,6	52,3	57,0
Radek	37,3	47,5	28,2	66,0	52,4	66,9
Rubaszek	33,4	36,0	28,5	67,6	54,6	55,8
Avatar	32,0	41,1	27,1	61,5	51,0	70,1
Bente	34,2	38,0	28,1	68,5	55,9	63,5
Etoile	25,8	37,4	27,0	65,6	48,9	56,2
Farmer	27,6	36,6	28,5	63,4	45,7	57,4
KWS Vermont	32,6	38,5	25,6	67,9	48,2	62,0
Mecenas	34,8	39,2	27,9	67,1	53,2	60,8
MHR Fajter	33,0	33,9	26,9	64,8	53,3	52,1
Pilote	33,5	34,8	28,1	64,4	50,2	59,3
Średnio	32,9	38,3	27,5	66,2	51,4	60,1

3. Plonowanie owsa

W roku 2021 ocenie poddano dziewięć odmian owsa zwyczajnego (*Avena sativa L.*) oraz dwie nagoziarniste (*Avena nuda L.*). Różnica w plonowaniu odmian nagoziarnistych (Amant i Siwek) i odmian zwyczajnych w zależności od lokalizacji doświadczenia wynosiła od 0,2 do 17,6 dt/ha. Odmiany owsa nagoziarnistego tworzyły łąn, w którym obsada wiech była mniejsza niż w łąnie owsa zwyczajnego o 10 – 20 %. Odmiany owsa zwyczajnego plonowały średnio w granicach od 20,1 do 58,2 dt/ha, a nagoziarnistego 18,1 – 41,5 dt/ha (tab. 7). Spośród odmian zwyczajnych w grupie odmian o największej wydajności znalazły się: Arden, Paskal, Perun, Figaro i Arkan. Odmiany te niezależnie od lokalizacji plonowały powyżej wzorca. W zdecydowanej większości doświadczeń, spośród uwzględnionych w badaniach odmian nagoziarnistych, większe plony uzyskiwała odmiana Amant niż Siwek.

Tabela 7. Plonowanie odmian owsa dt/ha – rok 2021*

Odmiana	Miejscowość					
	Osiny	Szepietowo	Grabów	Krzyzewo	Lućmierz	Śrem W.
Arden	40,4	52,1	22,7	52,4	50,2	52,2
Paskal	42,4	51,9	17,5	50,5	45,8	57,4
Kozak	37,1	50,6	18,7	51,6	49,5	54,8
Perun	42,5	52,3	25,6	48,5	47,0	59,3
Figaro	43,1	52,4	18,4	47,4	47,2	62,9
Pablo	36,8	48,9	19,2	48,4	47,3	55,0
Agent	39,2	54,7	18,5	49,6	49,3	60,9
Monsun	36,9	51,5	17,3	51,6	47,1	58,3
Arkan	43,8	48,9	22,8	49,1	46,2	63,1
Amant	40,2	43,1	19,3	36,0	35,4	39,4
Siwek	39,9	39,9	16,8	35,3	32,0	41,9
Śr. odm. zwyczajne	40,2	51,5	20,1	49,9	47,7	58,2
Śr. odm. nagoziarniste	40,1	41,5	18,1	35,7	33,7	40,7
Średnia ogółem	40,2	49,7	19,7	47,3	45,2	55,0